

IZ KOMUNALNEGA ŽIVLJENJA SLOVENSКИH MEST

OLEPŠEVALNI ODSEK TUJSKO- PROMETNEGA SVETA ZA LJUBLJANO

Dne 16. aprila 1937 se je vršila prva seja Olepševalnega odseka, ki je bil po sklepu mestnega sveta ustanovljen v okrilju Tujsko-prometnega sveta za Ljubljano. Za predsednika je bil izbran mestni svetnik gosp. polkovnik Viktor Andrejka. Novi odsek bo vodil evidenco o olepševalnih potrebah Ljubljane v najširšem smislu in bo stavil interesiranim odborom in uradom primerne iniciativne predloge. Vodja mestne vrtnarije, g. Lap, je podal obširen referat o olepševalnih potrebah našega mesta.

Poudarjal je, da je bila Ljubljana prejšnje čase razmeroma majhno mesto, polno vrtov in travnikov in prebivalstvo ni čutilo potrebe po svežem okoliškem zraku in zelenju, ker ga je bilo v mestu samem dovolj. Že po par korakih si prišel iz sredine mesta v prosto naravo. Zato tudi vrtnarstvo ni igralo pri mestni občini posebne vloge. Zasajali so le drevorede in urejevali nasad pri vodometu v Tivoliju. Z zasajanjem skupin pri vodometu v Tivoliju, tedensko dvakratnim pometanjem potov v parkih, čiščenjem drevja je bilo delo mestne vrtnarije opravljeno. Pred petindvajsetimi leti je dal tedanji župan, gosp. Ivan Hribar, zasaditi in urediti desno stran Tivolija. Po vojni je Ljubljana rasla. Ljudje, stanujoči v malih stanovanjskih hišicah, v kletih in podstrešjih so čutili nujno potrebo po zelenju, igriščih za otroke itd. Tudi gradbeni urad se je začel zanimati za nove nasade. Mladi arhitekti so želeli, da bi se razpisal natečaj za preureditev tivolskih travnikov v nasade, a jih je pokojni ravnatelj Hejnic prehitel, napravil načrte, jih dal potrditi in uredil v letu 1925. levo stran Tivolija pod ribnikom.

Če pogledamo današnjo Ljubljano z Grada, opazimo, kako daleč se širi in kako se umika zelenje zidovom. Radi tega postaja vse bolj nujno, da smotrno uredimo zelenico v mestu samem. Po regulacijskem načrtu naj ostanejo Šišenski hrib z Rožnikom in Golovec nezazidani in jih je treba z zelenjem spojiti in povezati.

Začetek teh prizadevanj je bil načrt, da bi prestavili botanični inštitut na Koslerjevo zemljišče, v Cekinov grad. S tem bi se združila Tivolski park in bodoči botanični vrt s Tivolskim gozdom in gozdovi na Šišenskem hribu tja do Večne poti. Mesto je treba zvezati s Savo z lepo ureditvijo drevoreda od Ježice do Figovca. Park pred sodnijo je nujno potreben preureditve. Zvezda se bo morala z ozirom na projektirani spomenik † kralja Aleksandra tudi preurediti. Gruberjev prekop, Ljubljanka, oz. njeno obrežje sta

mestu Ljubljani v sramoto, če jih ne uredimo tudi vrtnarsko. Ambrožev trg je zanemarjen. Največ dela pa bo dal Grad. Poleg tega bo treba urediti v Ljubljani in na periferiji več otroških igrišč. Urede naj se pokopališča vojnih žrtev pri sv. Križu, nasadi pri bodoči mrtvašnici, Vrtu vseh svetnikov in pokopališče zaslužnih Slovencev pri Sv. Krištofu. Z nagradami naj se pospešuje okrasitev oken in balkonov s cvetlicami in vzdrževanje predvrtov.

Referent je podal nato pregled najnujnejših del:

1. *Rimski zid*: Lansko leto smo uredili polovico nasadov za rimskim zidom. Delo naj bi se letos dokončalo.

2. *Cesta ob južni železnici iz Rožne doline skozi Lattermanov drevored*:

Z razširjenjem jugozapadnega dela mesta na Viču, v Rožni dolini, na Brdu in Podrožnikom je nastala velika prometna ovira z zatvornico na Erjavčevi cesti. Z odpovedjo SK Ateni se je osvobodil prostor v Tivoliju in s tem omogočilo urediti 12 m široko cesto od Ceste v Rožno dolino za ribnikom do Lattermanovega drevoreda. V zvezi s to cesto bi se uredil tudi južni del tivolskega parka.

3. *Nasad pri pravoslavni cerkvi*.

4. *Cesta od gostilne na Rožniku mimo Drenika okrog Šišenskega vrha v Tivoli in na Bellevue*:

Lani pričeto delo se bo nadaljevalo.

5. *Obrežje Ljubljanice*. V jeseni bi se zasadile od mostu pri bivši prisilni delavnici do Št. Petrskega mostu breze. Obrežje do tromostovja bo treba prej še urediti.

6. *Cerkev v Sp. Šiški*: Uredili se bodo nasadi okrog renovirane cerkve.

7. *Otroško igrišče pri Novi cerkvi v Mostah*.

8. *Vrt vseh svetnikov pred pokopališčem pri sv. Križu*.

9. *Mladika*. Vrt je treba preurediti v smislu gospodinjstva in vrtnarstva, ki se poučujeta.

10. *Nasad na Ledini*.

11. *Vrtnarska ureditev Gradu*.

12. *Gozd za Tivolijem* naj se v smislu zamisli † prof. Jesenka preuredi v naravni park.

13. *Otroška igrišča*.

14. *Park in drevoredi na Viču*.

Program Olepševalnega odseka naj bi se razvijal v treh smereh:

A. Na podlagi regulacijskih načrtov predlagati ureditev nasadov in drevoredov.

B. Paziti, da se zemljišča, ki so predvidena za bodoče drevorede in nasade, ne zazidajo.

C. Vzbuhati smisel za olepšanje hiš, vrtov, ulic in trgov.

»Kronika« izdaja mestna občina ljubljanska, predstavnik dr. France Stelè, zalaga in tiska Učiteljska tiskarna, predstavnik Francè Strukelj, za uredništvo, upravo in inseratni del odgovoren Pavel Debevec. — Ponatis člankov in slik dovoljen samo s pristankom uredništva. Rokopisi se ne vračajo. »Kronika« izhaja 4 krat na leto in stane za vse leto din 80—, za pol leta din 40—, za četrt leta din 25—. Za inozemstvo din 100—. — Posamezna štev. stane din 30—. Naroča se: Učiteljska tiskarna, Ljubljana.